

Täysistunto

Tiistai 22.10.2019 klo 14.00—16.55

3. Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetusta tuontivalvonnassa täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 56/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.47 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä lakiin liittyy EU:n valvontasetukseen, ja sillä varmistetaan, että kolmansista maista tuotavat eläimet ja tavarat täyttävät EU:n lainsäädännön vaatimukset. Tässä kosketellaan nimenomaan ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä, eläinten hyvinvointia ja ympäristönsuojelua. On ilman muuta tärkeää, että ne omaan lainsäädäntöön viedään. Me tiedämme hyvin paljon esimerkkejä siitä, miten esimerkiksi lemmikkieläinpuolella meillä voi olla pentutehtailun ja epäeettisen eläintuotannon kautta tapahtuvaa tuontia Suomeen, ja tähän valvontaan meidän pitää pystyä pureutumaan. Toki sitä on tehtykin, mutta tämä lainsäädäntö antaa siihen uusia elementtejä muun muassa sitten seuraamusmaksujen kautta.

Ei puhuta ainoastaan eläintaudeista — jotka tietysti ovat meidän tuotantoeläimillemme hyvin haasteellisia ja vaikeita ja joittenka pääsyä Suomeen pitää kaikin tavoin estää, se on erittäin tärkeää — vaan puhutaan myöskin kasviterveydestä, siitä, että me huolehdimme, että meille ei ihmisen toimin, niin sanotusti ylimääräisesti, näitä eläintauteja, kasvitauteja ynnä muita tule.

Tässähän ovat Ruokavirasto ja Tulli tämän lainsäädännön myötä arvioineet, paljonko näitä olisi, kun seuraamusmaksu tulee — noin 500 kappaletta, mitä on laskettu — ja tässä tietysti jonkinlaisia tulovaikutuksia myöskin tulisi, joita pystytään sitten meillä käyttämään hyväksi. Tämä on tietysti arvioitu peilaamalla tätä seuraamusmaksua koskevia tekonoja, laiminlyöntejä tässä nykyisessä mittakaavassa, nykyisessä tuontivalvonnassa.

Kaiken kaikkiaan kannatettava esitys, jota viedään eteenpäin ja jota me sitten maa- ja metsätalousvaliokunnassa käsittelemme.

14.49 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tavara, ihmiset ja eläimet liikkuvat vinhaa vauhtia Euroopan unionin alueella maasta toiseen. Tämä on lähtökohtaisesti hyvä asia, mutta siihen liittyy myös paljon riskejä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuonti- valvonnasta, jolla täydennettäisiin Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetusta sen soveltamisalaan kuuluvien sääntöjen noudattamisen valvonnassa eläinten ja eräiden tavaroiden maahantuonnin yhteydessä. Laki koskisi elintarviketurvallisuutta sekä elintarvikkeiden laatua ja terveellisyyttä, muuntogeenisiä organismeja, rehuja ja rehuturvallisuutta, eläinten terveyttä, eläimistä saatavista sivutuotteista ja niistä johdetuista tuotteista aiheutuvia riskejä ihmisten ja eläinten terveydelle, eläinten hyvinvointia sekä suojattuja alkuperävaatimuksia, suojattuja maantieteellisiä merkintöjä ja aitojen, perinteisten tuotteiden käyttöä ja merkintöjä koskevien sääntöjen virallista valvontaa. Tästä voisi puhua kyllä vaikka koko illan.

Valvonta Suomessa on toiminut tähän mennessäkin todella hyvin, mutta haluan tässä yhteydessä nostaa esille eläinten maasta toiseen kuljettamiseen liittyviä ongelmakohtia.

EU-alueella koiria kaupataan vuosittain satoja tuhansia, ja koirien sekä kissojen kasvatuksessa ja kaupassa liikkuu vuosittain miljardiluokan rahasumma. Lemmikkikauppaan liittyen kansallisissa säädöksissä on merkittäviä eroja jäsenmaiden välillä. Kasvattajien ja kauppiaiden rekistereissä ilmenee suuria eroja, kuten myös eläinten rekisteröinti- ja merkintätietokantojen kohdalla. Laiton lemmikkikauppa, myös EU:n sisällä, on viime vuosikymmenen aikana kasvanut valtavaa vauhtia. Aivan tarkkoja lukuja ei laittomasta lemmikkieläinkaupasta ole olemassa, mutta selvää on, että laiton pentutehtailu on miljardibisnes ja merkittävä tulonlähde järjestäytyneelle rikollisuudelle. Asiallisesti dokumentoidun maiden rajat ylittävän eläimiin liittyvän kaupankäynnin määrä on tuntuvasti pienempi kuin lemmikkien todellinen liikkuvuus jäsenmaiden välillä. Eläinten kuljetukseen liittyen ilmenee ongelmia jonkin verran myös karjataloudessa. Muistamme varmaan ne dokumentit televisiossa, kun näimme, että esimerkiksi yhdestä jalasta riippuvia lemmikkieläimiä — ne ovat eläviä vielä — on kuljetettu ja liikutettu paikasta toiseen.

Laiton eläinkauppa on EU:n kolmanneksi kannattavin järjestäytyneen rikollisuuden ala, vain huume- ja asekauppa menevät edelle. EU:n lemmikkipassijärjestelmää tulisi kehittää ja valvontaa tehostaa todella paljon. Laittoman kaupan yhteydessä lemmikkieläimiä säilytetään kamalissa oloissa sekä kuljetetaan pitkiä matkoja. Esimerkiksi Euroopan alueella on tuhansien äitikoirien suuria halleja. Törkeissä olosuhteissa äitikoiria pennutetaan jatkuvasti, ja valitettavasti osa näistä pennuista tulee jopa tänne Suomeen, Länsisatamaan: takaluukku auki, ja ostajat menevät sitten ostamaan edullisesti jopa vain parin viikon ikäisiä pentuja. Sen takia myös tartuntatautien riski kasvaa, mikä aiheuttaa huomattavia terveysuhkia yli maiden rajojen eläimille ja jopa ihmisille.

Tämä epäinhimillinen, järjestelmällinen eläinten räikkääminen on saatava loppumaan. Suomi on myös nyt sitten puheenjohtajakaudellaan avainasemassa nostamaan tämänkin asian esille. Pentutehtailu on kasvava rikollisuuden muoto. Perussuomalaiset ovat vahvasti esittäneet huolensa ja myös toimenpiteitä pentutehtailun hillitsemiseksi.

Myös toinen asia: Nimittäin jos ajatellaan lihanmyyntiä, Suomessa esimerkiksi sioilla on saparot koko elämänsä ajan, kun taas EU:n monessa maassa ei näin ole, vaan ne poistetaan possulta jo alkuvaiheessa, ja se on varmaan kivuliasta. Myös kanat saavat pitää Suomessa nokkansa, kun taas kanojen nokkia leikataan, kärki pois, tätä tapahtuu paljon EU:n muissa maissa. Ruotsi ja Suomi ovat edelläkävijät, ne eivät tätä tee, ja silti pelataan samoilla markkinasäännöksillä. Se on väärin.

Meillä on myös muutama meppi, jotka ovat pitäneet esimerkiksi lemmikkieläinten aseman parantamista hyvin paljon esillä, mutta mitään toimenpiteitä ei ole nyt näkynyt kui-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

tenkaan moneen, moneen vuoteen, ei oikeastaan paljon edistystä. Joten näihin ongelma-kohtiin pitää puuttua ja saada parannuksia. Eläimet ovat arvokkaita, ja me haluamme varmaan, ainakin Suomessa ja varmaan muissakin maissa, kohdella eläimiä hyvin, mutta ongelmia on, ja ne pitää ratkaista — varsinkin tämä pentutehtailun rikollinen muoto, se on jäsensittävän suurta Suomessa. — Kiitos.

14.55 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Elomaa, jonka tiedän kunnostautuneen myöskin eläinsuojeluryhmän puheenjohtajana, otti hyviä ja tärkeitä seikkoja esille. Toki me emme voi suomalaisella lainsäädännöllä, valitettavasti, estää Suomeen tulemasta lihaa, joka on tuotettu tuotantomenetelmillä, jotka ovat meille suomalaisille kiellettyjä ja joiden suhteen on itsestäänselvää, että näin ei tapahdu. Sen takiahan kanojen nokkia typistetään tai possujen saparat katkaistaan, että elinolosuhteet eivät ole niin hyvät ja stressaantuneina possut käyttäytyvät tosiaan kohtaan aggressiivisesti. Ei siis ole hännän purentaa, kun ei ole häntiä, tai ei ole kannibalismia, jos nokat on typistetty. Ja ajatelkaa, näin tapahtuu valtaosassa maailman maita, ainoastaan Pohjoismaista Suomi ja Ruotsi eivät näin toimi. Mutta sen sijaan voimme julkisissa ruokahankinnoissa kilpailuttaa tuotteita niin, että tällaiset eettiset näkökulmat on huomioitu, ja vetoankin teihin kaikkiin paikalliolijoihin: tehkää omissa kotipitäjissänne tai kuntayhtymissänne hankintapäätöksiä, jotka edellyttävät eettistä tuotantotapaa.

Mutta sitten tähän varsinaiseen lainsäädäntöesitykseen: Se on itse asiassa hieman samaa sarjaa kuin tuo edellinen lainsäädäntöesitys ja mitä elintarvikelainsäädännön muutoksia meillä muutoinkin siellä valiokunnassa on. Edustajat Savola ja Elomaa tätä hyvin esittelivätkin, ja tulemme varmaan monelta kantilta kuulemaan. Kyse ei ole pelkästään eläinten tuomisesta, vaan myöskin kolmansista maista tulevien elintarvikkeitten tuonnista. Jos sellaisen lyhyen peruskurssin elintarviketuonnista pitäisi, niin homman menee niin, että mikä on Euroopan sisälle kolmansista maista, Euroopan ulkopuolisista maista tuotu, sitä ei sen jälkeen oikeastaan muuta kuin riskiperusteisesti siellä tullissa tarkasteta, ja sitten kasvit tuotteet liikkuvat taas niin, että jatkossa niitä tarkastetaan kuntien ympäristöterveydenhuollon toimesta.

Nyt on tärkeää, että kun tiedetään olevan näitä toimijoita, jotka eivät pelisääntöjä noudata, niitä hyvin tuossa edellisessä puheenvuorossa kuvattiinkin, niin seuraamusmaksuilla saataisiin sellainen pelote aikaan, että näin ei kannattaisi toimia, ne riskit olisivat niin paljon isommat, ja kiinnijäämisen pelko ohjaisi siihen, että tällaista toimintaa ei tulisi. Siksi mielenkiinnolla seuraan sitä keskustelua ja asiantuntijakuulemisia, mitä esimerkiksi tästä seuraamusmaksun tasosta käydään. Onko se sellainen, että se pelotevaikutus on riittävä? Tärkeää on se, että viranomaiset tietävät, kelle mikäkin toiminta selkeästi kuuluu, ja niin, että resurssit ovat riittäviä silloin, kun puhutaan tällaisesta kansainvälisestä tuonnista.

Ja yksi asia, mihin toivoisin, että tämä kansanedustajajoukko myös vaikuttaa, on asenteet. Aika moni henkisesti jotenkin hyväksyy tällaisen peräkontista koiran oston, jos vaikka mennään tänne eläinpuolelle, ja minusta se on absoluuttisesti väärin. Se lisää eläintautien riskiä, se lisää laittomuuksia, se ei kerta kaikkiaan sovi suomalaisten eläinten hyvinvoinnista huolehtivaan kansaan. Me emme saa hyväksyä moraalisesti tällaista toimintatapaa.

14.59 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Näin maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenenä on pakko sanoa muutama sana ja kiittää edellä olevia edustajia hyvistä pu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

heenvuoroista. On oikein, että tässä yhteydessä voimme vähän laventaa keskustelua ja puhua yleensäkin ja erityisesti ottaa esille myös meidän lemmikkieläinkauppamme tällä hetkellä kotimaassa — valitettavasti meidän pentutehtailu on hyvin yleistä sekä se, että meille tuosta rajan takaa tuodaan — mutta myös EU:n sisällä. No, tällä nyt ei siihen puututa, mutta tämä on erinomaisen tärkeä asia tautiturvallisuuden takia. Saattaa olla, että emme ole vielä kohdanneet aivan sitä kaikkea kauheutta, mitä voisi vaikkapa jalostettujen kotieläinten puolelta tuoda, jos emme ole hereillä siinä. Meidän onneksemme lainsäädäntömme turvaa, että ei meillä nyt aivan sellaista lihakarjaa tänne olla tuomassa eikä sallimassa, mitä tuolla ison veden takana käytetään ihmisten ravinnoksi. Siinä mielessä me olemme täällä kohtuullisen hyvin EU-tasollakin jo ottaneet kantaa siihen, millä lailla eläimiä kasvatetaan hormoneilla ja niin edelleen. Me olemme hyvin kriittisiä gmo-rehuihinkin, ja toivottavasti se linja tässä yhteydessä pitää.

Mutta kuinka nämä seuraamusmaksut toimivat rikollisjärjestöjen bisnekseen, niin en usko, että tällä pääsemme. Huumeitakin tuodaan tänne, ei aina tynnyrikaupalla, niin kuin nyt olemme tässä erään oikeudenkäyntiprosessin aikana havainneet, mutta yleensä hyvin paljon eläinten salakuljetukseen, salakauppaan liittyy se, että ne ovat yksittäisten ihmisten tänne tuomia ja välittämiä, jolloin tällä seuraamusmaksulla tuskin tulee olemaan sellaista toivevaikutusta tai -vaikuttavuutta, jolla voimme päästä käsiksi siihen, että tällainen laitton eläinkauppa voitaisiin suitsia EU-maiden ulkopuolelta. Meidän tarvitsee saada tähän vielä joku toinen väline, jolla pystyttäisiin estämään se. Toivottavasti tässä tehdään jatkossa yhteistyötä erityisesti Tullin kanssa, niin että me voimme ruveta riskiperusteisesti arvioimaan sitä, että kun joku narahtaa tällaisesta kaupasta, niin rajanylitys ja kontrolli rupeaa toimimaan — niin kuin tähänkin asti toki naapurista tultaessa jos on tapahtunut laitonta tuontia, niin viranomaisilla on ollut hälytyskellot herkemmissä. Me tarvitsemme tähän laittomaan eläinkauppaan jotakin sellaista terävää välineistöä, jolla pystymme yksittäisten ihmisten tänne tuomien eläinten salakuljetusta suitsimaan.

15.03 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Hyviä puheenvuoroja on pidetty, erityisesti Eduskunnan eläinsuojelukerhon pitkäaikainen puheenjohtaja Elomaa. Olen hänen kanssaan ollut tässä kerhossa pitkään, ja olemme yrittäneet vaikuttaa monin tavoin niin kansallisesti kuin kansainvälisesti eläinten hyvinvointiin, mukaan lukien myös se, että pidetään tietty tolkkku.

Olisiko ollut edustaja Kalmari, joka puheenvuorossaan totesi, että me emme voi estää esimerkiksi tietynlaisen lihan tuontia Suomeen. Tämä on sellainen asia, mihin itse asiassa olisi ratkaisu, jos sitä haluttaisiin Euroopan unionissa käyttää. Perussuomalaiset ovat esittäneet semmoista kuin ilmastotulli, jonka voisi asettaa EU:ssa kolmansille maille. Itse mietin, että nythän siihen voisi lisätä myös tämän eläinten hyvinvoinnin kolmansissa maissa. Ajatuksena on ollut, että siinä ovat se, minkälaisella energialla on tuotettu, onko hiilituotannolla, ja ympäristöystävällisyys ja lapsityövoima, ja siinä voisi olla myös yhtenä kriteeristönä se, miten kohdellaan eläimiä siinä kyseisessä maassa, ja mikäli se ei täytä näitä EU:n yhteisiä standardeja, niin sittenhän sitä halpalihaa ei tarvitsisi tuoda EU:hun. Tämä on se kenttä, missä meidän pitäisi pystyä vaikuttamaan.

Tämä on erittäin hyvä ja tämä koskee kolmansista maista tuontia, mutta mietin myös, että pitäisi pystyä myös täällä EU:n sisällä enemmän tekemään, ja vetoankin nyt oikeastaan hallituspuolueisiin, koska teillä on nyt suurin valta siinä, kun Suomella on puheenjohtajuus EU:ssa, mutta enpä ole kuullut eläintensuojelusta kyllä puhuttavan. Mietin esimer-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

kiksi Espanjan härkätaisteluja, Etelä-Euroopan metsästyskoirien kiduttamista silloin, kun ne metsästävät huonosti — siellähän koiraa ei suinkaan levollisesti tapeta, vaan siellä on vanhoja rituaaleja, joissa koiria kidutetaan — ja tällaisia asioita, mistä ei yleensä kehdeta kauheasti puhua ja ottaa kansainvälisissä pöydissä esille, ja se pitäisi ehdottomasti tehdä.

Samaten mietin kuljetuksia ja yleensäkin eläinten pitämistä. En voi ymmärtää, että meillä ei vielä Suomessakaan ole sellaista lainsäädäntöä, että esimerkiksi eläintenpitokieltoon liittyen olisi sellainen velvoite, että jokaisen myyjän tulisi tarkistaa, että ostajalla ei ole eläintenpitokieltoa. Minulla on ollut koko ikäni koiria ja minulla on ollut hevosiakin, ja kukaan ei ole koskaan kysynyt minulta, että onko minulla eläintenpitokielto. Olen miettinyt sitä, että kyllä se myyjä voisi vähän miettiä, että ei se varmaan siinä viidessä minuutissa aina näe, minkälainen ihminen minä olen, ja se olisi aika helppo asia.

Mietin just näistä eläinkuljetuksista, että voisi EU:ssakin olla jonkinlaista selvitystä siitä, että täällä eivät saa kuljetusyhtiöt toimia, jos heillä on esimerkiksi kuljettajina ihmisiä, jotka on tuomittu eläinten pahoinpitelystä johonkin tuomioihin. Meidän pitäisi myös katsoa, keitä ihmisiä siellä säännönmukaisesti liikkuu eläinten kanssa, koska jos kovasti kohtelet eläimiä kerran, niin usein teet sen vielä toisenkin kerran.

Tulee nyt mieleen kolmansista maista vielä nämä tuotteet, jotka on esimerkiksi tehty karhujen sappinesteestä, ja niillähän on ihan turhamainen tarkoitus parantaa jonkintyyppistä potenssia, jos olen oikein ymmärtänyt.

Sitten minä haluaisin vielä tässä keskustelussa erottaa sen, kun puhutaan pentutehtailusta, joka on tosi vakava asia, jonka minä haluaisin lopettaa, että julkiseen keskusteluun nyt on saapunut myös sitten se, että kun tuodaan laillisesti ja asianmukaisesti esimerkiksi rescuekoiria, niin sitä on alettu paheksumaan joillakin Facebook-sivustoilla. Itselläni on kaksi Romaniasta tullutta koiraa. Ne ovat tulleet Pelastetaan Koirat ry:n kautta, ja siellä on erittäin asiallinen toimija paikan päällä, ja siellä on useampi paikallinen eläinlääkäri käynyt ne koirat läpi, ja ne ovat todella terveitä, niillä on passit ja lääkärintodistukset ja ne on myös kotimaassa tarkastettu. Nyt on alkanut kääntyä se puhe sellaiseksi, että edes tällaisista ei saisi enää tehdä, eli näitä eläimiä ei saisi tuoda. Kyllä minä nyt sitä hieman ihmettelen, että miksi en voisi tuoda kotiini tervettä koiraa, jonka kustannukset minä maksan itse, ja kun varmasti selvitän, että sillä on kaikki kunnossa. Olen aikaisemmin omistanut täällä eläimiä, koiria, kennelistä ostettuna — itse asiassa ne olivat kyllä rotukoiria vielä — ja ne sairastelivat kyllä enemmän. Meidän pitäisi pitää sitten myös se tie auki, että me emme lähde siihen, että ei saa tuoda enää sitten mitään eikä saa tehdä hyväntekeväisyyttä omilla rahoillaan.

Tämä nyt meni vähän kauas tästä aiheesta, mutta eläinten hyvinvointi on niin laaja kysymys, ja me puhumme hirmu harvoin siitä ottaen huomioon, että sadoillatuhansilla ihmisillä Suomessa on lemmikkejä, eläinten terveysvaikutukset ihmisille on tutkittu ja ne ovat meidän monien jokapäiväistä elämää, ja siitä huolimatta me puhumme niiden hyvinvoinnista liian vähän.

15.08 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Kuten täällä on tänään nostettukin, Suomessa edelleen hankitaan koiria niin kutsutuista pentutehtaista, vaikkakin tietoa ostajan velvollisuuksista on aktiivisesti pyritty lisäämään viime vuosina.

Tosiaan, pentutehtailussa tavoitteena on tehdä mahdollisimman paljon rahaa eläimillä myymällä niitä ilman, että huolehditaan eläimen hyvinvoinnista ja terveydestä. Pentutehtailijoita on saatu Suomessa kiinni, mutta edelleen pentuja elää epämääräisissä oloissa ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

niille löytyy valitettavasti ostajia. Eläimiä Suomessa välittäviä sivustoja käytetään laajamittaisen ulkomailta tuotujen pentujen välitykseen, ja tähän liittyy myös pentutehtailua ulkomailla, kuten myös Suomen puolella. Toukokuussa luimme uutisista kammottavasta tapauksesta, jossa Suomessa myyjä oli myynyt vuosien aikana koiranpentuja, joita päätehtailija oli tuonut Virossa ja Latviasta Suomeen. Koirilla ei ollut virallisia terveystodistuksia maahan tuotaessa. Koiria pidettiin Suomessa likaisissa ja terveyttä vaarantavissa oloissa ja ilmanlaadultaan huonoissa olosuhteissa ennen luovutusta. Tällainen toiminta on ehdottomasti saatava Suomessa loppumaan.

Tulevassa eläinsuojelulain muutoksessa onkin kaavailtu otettavaksi käyttöön koirien pakollinen tunnistusmerkintä, ja se on tärkeä askel tässä työssä. Lisäksi nyt tuontivalvontaa ollaan lisäämässä, ja tänään aloitamme käsittelemään tätä EU:n valvonta-asetusta eläinten tuontivalvonnan osalta. Erityisen hyvää tässä lakiesityksessä onkin, että jatkossa lemmikkien virheellisestä tuonnista voidaan määrätä seuraamusmaksu ja että lemmikkieläinten tuonnissa todettuihin puutteisiin voitaisiin tarttua nykyistä paremmin.

Haluan myös sanoa, että täällä salissa on tänään valiteltu aiheestakin sitä, että emme pysty rajojemme ulkopuolella vaikuttamaan suoraan eläinsuojelulakeihin, mutta haluan todeta, että voimme kuitenkin Suomessa lainsäädännöllä parantaa meidän Suomessa olevien eläinten olosuhteita ja parantaa eläinten hyvinvointia, sillä tekemistä meillä on myös sen suhteen, samalla vaatien yhtä hyvää kohtelua myös muilta mailta, kuten nyt EU:n maatalouspolitiikkaa uudistettaessa.

15.10 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Tästä itse lainsäädännön laventamisesta tähän yleiseen eläinten hyvinvointikeskusteluun, niin tämä on varmasti niitä harvoja asioita, mistä me näin yksimielisesti tässä salissa käymme keskustelua.

Mitä tulee lemmikkieläinten ottamiseen ja pitoon, niin kyllä me ihan jokainen pystymme siihen vaikuttamaan. Meillä pitäisi myös hälytyskellojen tiettyjen merkkien täytyessä soida hyvin vahvasti. Ensinnäkin jos lemmikkieläintä kaupataan älyttömän halvalla tuolla netin kautta, niin sen jo pitäisi herättää, että miksi tämä hinta on näin halpa. Kun lemmikkieläintä hommaa, niin jokainen meistä pystyy myös katsomaan, mikä sen lemmikkieläimen ikä, mikä sen kunto on, ja vaaditaan tietysti myös todistukset. Kun koiran hankkii kennelistä, niin kyllä minä ainakin, kun olen itselleni koiraa hankkinut, olen saanut kaikki tarvittavat todistukset, ja niihin pito-olosuhteisiin pääsee etukäteen tutustumaan. Varsinkin se, jos koiraa kaupataan jossakin parkkipaikalla eikä siellä itse kennelissä, on yksi, miksi hälytyskellojen pitäisi soida.

Haluaisin myös korostaa sitä, että kyllä me tarvitsemme asennekasvatusta myöskin koteihin. Eläimet eivät ole mitään leluja. Meidän pitää pystyä kasvattamaan myös omat lapsemme siihen, kuinka eläinten kanssa toimitaan. Kyllä näin maaseudulta tulevana, kesämökkipaikkakunnalta olevana valitettavasti näitä kesäkissojakin joka syksy vastaan tulee. On se nyt ihme paikka, jos tähän ei pystytä järkeä ihmisille saamaan, että jos kissanpentu otetaan, niin siitä pitää pystyä myöskin huolehtimaan. Meillä on vastuu myös ympärillä olevasta luonnosta, koska kissa on luonnossa peto, se tappaa jäniksenpoikasia, linnunpoikasia ja niin edelleen, ja tähänkin pitää pystyä puuttumaan. No, se näistä lemmikkieläimistä.

Tuotantoeläimiin haluan kommentoida vain sen verran, että meillä on Suomessa hyvät eläintenpito-olosuhteet. Aivan kuten edustaja Elomaa hyvin kuvasi, niin meillä näistä laatustandardeista pidetään kiinni. Meillä ruokateollisuus myös sen vaatii. Jos mietitään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

Atrian laatuvaatimuksia, mietitään Valion laatuvaatimuksia, mitä tuotantoeläinten puolel-
le tulee, ne ovat huippuluokkaa, ja ne vaaditaan, niitä valvotaan, ja se on hyvä asia. Mutta
valitettavasti, kun eläinten hyvinvointiin liittyviä ongelmia Suomessa on ilmentynyt, niis-
sä on monta kertaa tuottajan jaksaminen, tuottajan hyvinvointi siellä taustalla. Tämä on se,
mihin meidän pitää pystyä vahvemmin puuttumaan. Tämä tulee siitä, että kannattavuus on
viljelyssä kunnossa. Kun lompakossa on jotain, millä maksaa laskut, niin silloin ihminen
myös yleensä jaksaa paremmin. Myöskin Välitä viljelijästä -hanke ja muut vastaavat hank-
keet, missä tuottajat auttavat toisiaan, tuottajajärjestö tuo vertaistukea, ovat äärettömän tär-
keitä näille viljelijöille. Minä toivon, että tällä vaalikaudella me saamme tähän kannatta-
vuuteen sen parannuksen, mitä viljelijät tarvitsevat. Tällä on suora vaikutus myöskin sii-
hen, että meillä eläimet tässä maassa voivat hyvin.

Puhemies Matti Vanhanen: Tämä esitys kattaa myös eläinten tuonnin, ja sen takia olen
sallinut tämän eläinsuojelukeskustelun, mutta kieltämättä Ähtärin kesäkissat menivät jo
vähän liian kauaksi tästä aiheesta.

15.13 Mari Rantanen ps: Kiitos, puheenjoh... Anteeksi. — Arvoisa puhemies! [Puhe-
mies: Oikein!] — Kiitos.

Oikein ilolla kuuntelin tässä edustaja Savolan puheenvuoroa. Juuri näin on, että ihmisil-
lä on itselläänkin vastuu tästä, vastuu eläinten hyvinvoinnista, sillä on todella näin, että jos
ihmiselle kaupataan parkkipaikalla chihuahuanpentua 200 eurolla, niin siinä on jotakin
mätää — tässä mielessä toivoisin, että sen lisäksi, että meillä regulaatiota eli sääntelyä pa-
rannetaan, tiedotettaisiin edelleen ihmisiä siitä, että silloin siinä on jotain feelua.

Sitten sen lisäksi haluaisin vielä korostaa tässä kohtaa sitä, mitä edustaja Meri täällä pu-
hui, mitä on pentutehtailu ja mitä on vastuullinen rescuetoiminta. Kuten hän totesi, niin
näitä asioita valitettavasti sekoitetaan tällä hetkellä varsin nohevasti, ja se on väärin. Pen-
tutehtailu on taloudelliseen etuuteen pyrkivää toimintaa, jossa siis kasvatetaan eläimiä ja
myydään niitä sitten eteenpäin, ja rescuetoiminta on sitä, että kodittomalle eläimelle voi-
daan antaa toisesta maasta koti. Näin tapahtuu EU:n ulkopuolelta EU:n sisäpuolelle mutta
myös EU:n sisällä. Itse olen ollut enemmänkin tekemisissä Etelä-Euroopan kanssa tässä
rescuetoiminnassa, ja totean vain sen, että vaikka meillä on paljon korjattavaa muun muas-
sa meidän omassa eläinsuojelulaissa, silti me olemme Suomessa aika hyvässä asemassa
verrattuna Etelä-Euroopan maihin. Ja nyt kun me teemme tämmöistä EU:n kattavaa sään-
telyä, niin olisi hyvä viedä näitä myös sinne EU-keskusteluihin, koska meillä on valtavia
tasoeroja siinä, millä tavalla eläinsuojelua ja eläinten asemaa ylipäätensä ja eläinkauppaa
hoidetaan Suomessa tai Kreikassa tai näin päin pois, ja mielestäni olisi tärkeä huomioida
tässä, että pidetään näitä asioita esillä myös kansainvälisissä keskusteluissa.

15.16 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Vielä lyhyesti muualta tuotavista
kotieläimistä: Mielestäni on erittäin hyvä se asia, minkä edustaja Pitko tuossa nosti, että
meillä on tulossa koirarekisteri ja kissarekisteri, jotka tällaiseen pentutehtailuun puuttuvat.
Itse toivoisin, että vielä enemmän kuin mitä pelastetaan Espanjasta tai Italiasta rescuekoi-
ria otettaisiin vaikka Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen lukuisasta joukosta koiria, joille he
eivät saa kotia, ja otettaisiin kotimaan koirat ensin hoivaan, vaikka ne sieltä kadulta tulleet
söpöjä ovatkin ja asialliset toimijat ehkä rokotukset hoitavat kuntoon. Näin ihan tautitilan-
teen ja kaikkien suomalaisten koirien hyvinvoinnin kannalta toivoisin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

Sitten tähän kolmansista maista tulevien eläinperäisten tuotteitten valvontaan vielä. Meillä tosiaan — vähän nostinkin tuossa puheenvuorossani sitä — on käytäntö, että kun Euroopan sisällä jossain maassa nämä elintarvikkeet on hyväksytty, niin silloin ne on ikään kuin hyväksytty koko Euroopassa jo ja ne saattavat kohdata sitten ainoastaan joitakin satunnaiskokeita. Minusta se on vähän surullista, koska tiedetään, että ihan kaikissa maissa tämä elintarvikevalvonta ei samalla tasolla ole, ja uskallan nostaa sellaisista maista, mitkä valiokuntavierailulla itse ovat nostaneet tätä vilunkitoimintaa framille, esimerkiksi Romanian. Siellä on hyvin laajamittaista sellaisten elintarvike-erien käyttö, jotka eivät oikeastaan olisi elintarvikkeeksi kelpaavia, ja sitten kun niitä jalostetaan eteenpäin, niin se elintarvikkeeksi kelpaamattomuus ikään kuin katoaa. Mielestäni kuluttajan kannattaisi aika lailla hereillä olla ostaessaan tuotteita ja seurata sitä alkuperää varsinkin nyt kun se alkuperän merkitseminen on tehty entistä sitovammaksi — joskin toivoisi, että jalosteissa se vielä paremmin näkyisi.

15.18 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! En lähde ottamaan kantaa, minkä maan koirat ensiksi, mutta sitä vastoin haluan tuoda esille sen, että on tosi tärkeätä, että me voisimme ajatella, kuinka autokauppaa tässä maassa käytäisiin, jos ei autoa tarvitse rekisteröidä. Meillä varmasti olisi katsastamattomia autoja. Me varmasti tiedettäisiin, mihinkä se johtaisi, ja nyt koirakaupassa ollaan tällä hetkellä siinä tilanteessa, kun ei ole tätä rekisteröintiä.

No, jo viime kaudella eläinsuojelulain kokonaisuudistuksessa puhuttiin koirien merkitsemispakosta. Uskoisin, että kun tuolta EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tuodaan koiria, niin ehkä tämä seuraamusmaksu voitaisiin jotenkin liittää siihen, että jos koiraa ei ole tarkoituksenmukaisesti tarkastettu ja jo lähtömaassa rekisteröity, niin me voisimme tällä kansallisella lainsäädännöllä, mitä me nyt valmistelemme, puuttua siihenkin asiaan, että velvoitamme jo lähtömaasta tulevan koiran olevan mikrosirulla taikka muulla tavoin merkitty, jotta se on jo rekisterissä meillä täällä. Silloin me pystymme ehkäisemään tätä laitonta ja epätervettä eläinkauppaa, jolloin tämäkin laki, mistä nyt käymme lähete keskustelua, voisi saada sen muodon, jolla me voimme hallita sitä eikä vain olla toiveitten varassa.

Tärkeätä on, että eläinsuojelulain kokonaisuudistuksessa tämä rekisteröinti ja siinä olevat velvoitteet saavat sellaisen muodon, että me pystymme ehkäisemään myös sellaisen ulkomailta tuodun koirakaupan, joka on laitonta. Sanotaan nyt kuitenkin niin, että meillä voi olla sellaisessa taloudellisessa tilanteessa olevia suomalaisia, jotka ovat ihastuneet johonkin rotuun, ja jos sen rodun voi saada 200 eurolla tai sen näköisen koiran, josta sanotaan, että se on tällaisista vanhemmista, niin uskon, että se on vähävaraiselle suomalaiselle aika lailla tärkeä osa. Tai jos on metsästyskoirista kysymys, joitten hinta on lähellä 2 000 euroa jo nykyisellään, niin pitää huomioida tämä sosiaalinen ulottuvuus, mutta sekään ei saa olla ilman, että koira olisi rekisteröity.

15.21 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Olisin kommentoinut tässä ihan lyhyesti muutamalle edustajalle asioita.

Ensinnäkin edustaja Myllykoskelle: Kyllä, juuri näin. Ymmärrämme varmaan sen hyvin, että saattaa olla, että jos on vähän rahaa, niin se houkuttaa sitten halvempaan koiraan, ja on hyvä muistaa, että koirat tuovat aika paljon kustannuksia esimerkiksi sairastuttuaan, joten näin ollen siihenkin pitää olla sitten mahdollisuus, ja se on tänä päivänä on aika kallista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

Edustaja Kalmarille haluaisin kommentoida sen verran, että kotimaisia kodittomia koiria on varsin vähän, siis tällaisia niin kutsuttuja rescuekoiria, jotka olisivat eläinsuojeluyhdistysten tiloissa. Ensinnäkin niitä tulee vähän. Meillä on aika korkea omaisuudensuoja tässä maassa, ja aika usein nämä kyseiset koirat ovat aika pitkään olleet huonoissa oloissa ja hyvinkin haastavia saattavat sitten olla käytökseltään. Siinä mielessä minusta tässä ei ehkä kannata tehdä sellaista eroa. Kukin tekee sen oman valintansa oman etiikkansa pohjalta, ja jos tekee sen laillisesti ja vastuullisesti, niin miksipä ei voi ottaa sitä koiraa muualtakin — joskaan se ei poissulje myöskään kotimaisia kodittomia koiria, jotka kodin tarvitsevat.

Toivon, että tässä salissa palataan tämän eläinsuojelulain uudistuksen yhteydessä pakoliseen tunnistusmerkintään niin koirille kuin myös kissoille, jotka ovat nimenomaan se meidän suomalaisten ongelma.

Ja mitä tulee sitten tähän tuontilihaan EU:n ulkopuolelta, syötäväksi tarkoitettuun lihaan, niin toivoisin kuitenkin, että me kannustaisimme kotimaisuuteen, mikä olisi myös ilmaston kannalta se kaikista parhain teko. Tosin en tiedä, kuinka kauan sitä voidaan vielä tehdä, koska jos meidän suuret toimijat, kuten kaupungit tai isot yliopistoruokalat, jättävät kohta kotimaiset naudanlihan pois, niin en tiedä, kuinka kauan tuottajat pystyvät sitä sitten tuottamaan ja näin ollen tuottamaan sitä myöskin yksityisille kuluttajille. — Kiitos.

15.23 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustajat Rantanen ja Meri nostivat esiin nämä rescuekoirat, ja täytyy todeta, että pääosin nämä järjestöt, jotka tuovat Suomeen rescuekoiria, ovat todella vastuullisia, joten tuntuu vähän pahalta, jos niitä aletaan syyttää, etteivät ne toimisi hyvin.

Ja sitten, vaikka tämä edustaja Savolan kesäkissa-asia meni nyt pikkusen niin kuin sivuun ehkä tästä pääaiheesta, niin, arvoisa puhemies, olen iloinen, että hän otti sen esille, koska 20 000 kissaa hylätään vuosittain, ja se on karkea luku. Elikkä kissat ja koirat, molemmat, pitäisi rekisteröidä, ja toivottavasti myös sitten hallitus vie tämän eläinsuojelulain siihen malliin, että näin tulee tapahtumaan.

Jos jotain toivoisi kouluihin, niin just lapsille valistusta, vastuuta siitä, miten eläintä hoidetaan, mitä se tarkoittaa, kun tulee esimerkiksi lemmikkieläin kotiin. Ja jos otetaan lemmikkieläin, niin se tarkoittaa vastuuta. Jos kaksi asiaa haluaisi, mitä lapsille opetetaan, niin tosiaan tämä taito, ja siihen tietoa ja ensiaputaidot myös.

Sitten vielä tästä tuontilihasta: on ihan selvää, että suomalainen haluaa kotimaista, puhdasta, eettisesti tuotettua lihaa, ja tämä tarkoittaa, että enemmän valistusta ja enemmän kaupoissa esille se, mikä on kotimaisesti tuotettu. Sehän on ihan ekoteko, eettinen teko, ympäristöteko. Jos yleensä syö lihaa, niin kotimaisen lihan syönti sitä on, jos mikä.

15.26 Anne Kalmari kesk: Herra puhemies! Tämän erittäin hyvähenkisen keskustelun päätteeksi vähän niin kuin leikkispäältä voisin nyt kyllä todeta, että miten ne perussuomalaiset ovat huolestuneempia ulkomaisista koirista kuin kotimaisista koirista, kun luen täältä suoraan Ylen sivuilta haastattelua siitä, miten Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen toimija toteaa: ”Osa koiristamme on huostaanotettuja ja tulee olosuhteista, joissa eläimistä ei voida turvallisuussyistä laittaa söpöjä kuvia nettiin. Ulkomaalaisia koiria on huomattavasti helpompi mainostaa nettisivustoilla, koska niitä eivät edelliset omistajat kaipaile.” Heillä on lukuisa joukko koiria, jotka eivät saa kotia, ja sanoisinkin, että huolehditään kotimaiset ensin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2019 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.